

Adattármustra. Irodalom

A sorozat egyes számaiban független szakértők értékelik a magyar nyelvű internet könyvtári szempontból fontos tartalomszolgáltatásait megadott szempontok szerint; ez alkalommal a magyar irodalommal kapcsolatos információforrásokat. A bírálatok a használók számára fontos kezelőfelülettel, keresőrendszerrel, tartalommal és metaadatokkal foglalkoznak. Az értékelések egyrészt segítséget nyújtanak a rendszerek minél eredményesebb használatához, másrészt felhívják a fejlesztők és karbantartók figyelmét a szolgáltatás hiányosságaira, a jövőbeli minőségi javítások érdekében.

Elektronikus magyar irodalom

Honlap: <http://emir.hu/> és <http://emir.hu/client>
Értékelés dátuma: 2007. július 20–21.
Értékelő: Somogyi Tamás

Általános értékelés

A <http://emir.hu> címen érhető el a Vaskor Péter, Tóth Tünde és Fodor János közreműködésével épült magyar irodalmi portál, amelyen irodalmunk kiválóságainak életrajza, munkássága, interjúi és kritikái várják a látogatókat.

A honlap szerint ez még csak *demóverzió*, amelyen sok funkció nem működik: „Februártól a kölcsönző és vásárlási funkciók is életre kelnek. ... A demóverzióban a szűrő és kereső funkció még nem érhető el”, tájékoztatnak a készítők. Mivel a honlap bemutatkozása hiányzik, illetve lényegében semmilyen dátumot, vagy a szerkesztéssel kapcsolatos konkrétumot nem tartalmaz, abban sem lehetünk biztosak, hogy frissítik-e még az oldalt. Jelen formájában sajnos elhagyatott, befejezetlen portál benyomását kelti az *emir.hu* (1. ábra), pedig az eddigi tartalom alapján sikeres, központi irodalmi portál is lehetne.

The screenshot shows the EMIR website interface. At the top, there's a search bar and navigation tabs. The main content area displays a list of authors with their names, birth and death dates, and professions. The list is organized alphabetically by author name.

Egységesített név	Névváltozatok	Született	Elhunyt	Szakma
Bertus AAFJES		1914.05.12		
ABADI Benedek				
ABADI Ervin	AHARON Abdi	1918.04.09	1979.05.03	nyomdász
ABADI NAGY Zoltán	NAGY Zoltán	1940.11.16		író
ABAFAY Gusztáv	ABAFAY-ÖFFENBERGER Gusztáv	1901.09.12	1995.03.02	irodalomtörténész
N. ABAFFY Csilla	ABAFAY-ÖFFENBERGER Gusztáv	1945.01.03		irodalomtörténész
ABAFAY Csilla	NOVOTNYÉ ABAFFY Csilla	1928.03.11		nyelvész
ABAFAY Erzsébet E.	EGRI Péterné	1928.03.11		nyelvész
ABAFAY Erzsébet	E. ABAFFY Erzsébet			
ABAFI Lajos	AIGNER Lajos	1840.02.11	1909.06.19	irodalomtörténész
ABA Iván		1923.03.20	1982.08.24	író

1. ábra Az EMIR nyitóoldala

Bár a főoldalról nem mutat rá ugrópont, készülöben van egy újabb verzió <http://emir.hu/client> címen. Lehetséges, hogy az *emir.hu* befejezetlen marad, és helyébe lép majd ez az újabb verzió? Semmi nem olvasható az EMIR szerkesztőinek szándékáról, csak annyi bizonyos, hogy két elkezdett honlapja is van az elektronikus magyar irodalomnak.

Az *emir.hu* és az *emir.hu/client* között óriási különbségek fedezhetők fel. Most nem csak arra gondolok, hogy az *emir.hu* mindig elérhető, míg az *emir.hu/client* oldal a próbálkozásoknak csak kb. 25%-ában töltődik be, inkább arra, hogy ez utóbbi már technológiai és tartalmi újításokat is tartalmaz, a készítőik láthatóan a web2.0 irányában gondolkodnak.

Az EMIR első verziója még mindig befejezetlen, szegényes honlap, és a második verziója is fejlesztésre vár (ha kis szerencsével éppen betöltődik a honlap, akkor sem működik még sok funkció). Ezért rovatunk eddigi értékeléseitől eltérően, kissé rendhagyó módon a továbbiakban az EMIR mindkét verziójáról elmondjuk véleményünket, bízva abban, hogy a készítőik munkáját ezzel is segíthetjük.

Sajnos az EMIR egyik változatában sem közölnek bemutatkozást, leírást a honlapról. A szerkesztők nem ismertetik céljaikat, és azt sem, hogy frissítik-e még a honlapot, bővítik-e a tartalmat, egyáltalán, mikorra várható, hogy valami elkészül? A látogatók elől titokban maradt az összegyűjtött anyag forrása, gyarapodása, ami a honlap hitelességét is megkérdőjelezheti. A web2.0-s verzió használatához nincs súgó, így nem biztos, hogy a látogatók az összes funkciót fogják majd használni.

Szembetűnő, hogy az EMIR két változata nem ugyanarra a tartalomra épül. Érdeemes lenne tehát azt mihamarabb egységesíteni, továbbá a tartalom bővítésére a fejlesztések alatt is hangsúlyt fektetni. A felhasználóknak szánt eszközök elkészülte előtt már együttműködést lehetne keresni más, hasonló tartalmat, szolgáltatást nyújtó honlapokkal, például egy-egy emlékévhöz, nagyobb eseményhez kapcsolódó tartalom közzétételével. Így, mire elkészül a honlap, már bővebb tartalommal várhatja a látogatókat (nem beszélve a nagyobb nyilvánosságról).

Az *emir.hu*-n található „vásárlás” és „kölsönzés” menü, de ezek még nem működnek (a vásárlás

nincs kész, a kölcsönzés pedig nem érhető el). Az új verzióban ilyen menüpontokat nem látni, pedig ezeket a szolgáltatásokat kiadókkal, könyvtárakkal való együttműködés keretében megvalósítva az EMIR portál sokkal értékesebbé válik.

Egyelőre csak magyar nyelven olvashatók az EMIR változatok, pedig irodalmunkkal több nyelven is büszkélkedni lehetne. Hiányosság az is, hogy nincs akadálymentes verzió, mintha annak használatára a szerkesztők egyáltalán nem is gondolnának.

A tartalom bővítésekor, összeállításakor érdemes lenne a letölthetőségre is gondolni, és amit csak lehet, szabadon hozzáférhetővé tenni.

Bízunk abban, hogy az EMIR hamarosan elkészül, és központi helyet foglal majd el a magyar irodalmat közlétező portálok között.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- Az *Elektronikus Magyar Irodalom* honlapjának két felülete is elérhető, *emir.hu* és *emir.hu/client* címen. Egyelőre mindkét felület befejezetlen, ráadásul az *emir.hu/client* nem is mindig működik.
- Az EMIR egyik verziójához sem készült leírás, bemutatkozó oldal, illetve súgó. A látogatók semmit sem olvashatnak a honlapokról és fejlődésükről, a tartalmakról és gyarapodásukról. Nem tudni, hogy mi a készítőik célja, jövőképe. Egyelőre két félkész honlap látható, amelyek inkább tűnnek elhagyatottnak, mint fejlődőnek.
- Az irodalmunkat megőrkítő honlapok csak magyar nyelven olvashatók, elkészültük után azonban érdemes lenne minél több nyelven hozzáférhetővé tenni őket.
- Egyik honlaphoz sem készült akadálymentes verzió, ami komoly hiányosság, hiszen többeket kirekeszt az EMIR adatbázisából. A kirekesztés ellentétesnek tűnik a web2.0-s verzió céljával, a közösségteremtéssel, és bevonásával a honlap életébe.
- A felhasználók egyelőre nem kapnak teret az EMIR oldalain, nincs lehetőségük sem egymással, sem a szerkesztőkkel kapcsolatba lépni. Nem tudnak tartalmat bővíteni, sem tartalmat közösen létrehozni. Az *emir.hu/client* oldalon már van lehetőség a regisztrációt követően bejelentkezésre (2. ábra), és ezután akár saját profilt is kialakíthatnak, de sajnos az oldal nem mindig működik. Így csak reménykedni

lehet abban, hogy a fejlesztés folytatásával egyre több lehetőséghez jutnak a felhasználók, közösségek.

2. ábra Az *emir.hu/client* bejelentkezési felülete

- Teret lehetne engedni a kiadóknak, könyvtáraknak is, megvalósítva a kölcsönzési, vásárlási lehetőséget a látogatók örömére. Természetesen nem agresszív reklámokra lenne szükség; igényesen kialakított, naprakész hírek, érdeklődést felkeltő kritikák, ajánlók is várhatnák a használókat az EMIR oldalain.

Kereső funkciók, találatok

- Az *emir.hu*-n szerzők életútja, műveik, kritikák és interjúk, valamint képek között válogathatnak a látogatók. A jobb felső sarokban található ugyan egy keresődoboz, de nem működik. Nincs keresési lehetőség sem az életrajzokban, sem a művekben.

Egységesített név	Névváltozatok	Született	Elhunyt	Szakma
JÓKAI Anna		1932.11.24		író
JÓKAI Mór		18250000	19040000	író jogász
KIS JÓKAI Erzsébet	SZAKAL Erzsébet (VAN) ASSENDORF	1909.12.01	1988.07.17	író költő

3. ábra Első példakeresés az *emir.hu/client* oldalon

The screenshot shows the EMIR website interface. The search bar at the top right contains 'Gyorskeresés:' and 'Kategória:'. The main navigation bar includes 'Komplex keresés', 'Találati lista', 'Személy', 'Aktivitás', 'Mű/szöveg', 'Intézmény', 'Kitüntetés', 'Esemény', 'Szem.kapcs.', 'Fogalom', and 'Galéria'. The search results are displayed in a table with columns: 'Egységesített név', 'Névváltozatok', 'Született', 'Elhunyt', and 'Szakma'. The results show 'JOKAI Anna' and 'JOKAI Mór' with their birth and death dates and professions. The left sidebar contains filters for 'Szabadszavas', 'Tevékenység', and 'Nem'. The right sidebar contains 'Új doboz hozzáadása', 'Kedvenc nevek', 'Kedvenc dátumok', 'Kedvenc szakmak', and 'Statistika'.

Egységesített név	Névváltozatok	Született	Elhunyt	Szakma
JOKAI Anna		1932.11.24	19040000	író
JOKAI Mór		18250000		író
KISJOKAI Erzsébet	SZAKAL Erzsébet (VAN) ASSENDORF	1909.12.01	1988.07.17	író jogász
KISJOKAI Erzsébet	SZAKAL Erzsébet (VAN) ASSENDORF	1909.12.01	1988.07.17	író költő
KISJOKAI Erzsébet	SZAKAL Erzsébet (VAN) ASSENDORF	1909.12.01	1988.07.17	író költő

4. ábra Második példakeresés az emir.hu/client oldalon

The screenshot shows the EMIR website interface. The search bar at the top right contains 'Gyorskeresés:' and 'Kategória:'. The main navigation bar includes 'Komplex keresés', 'Találati lista', 'Személy', 'Aktivitás', 'Mű/szöveg', 'Intézmény', 'Kitüntetés', 'Esemény', 'Szem.kapcs.', 'Fogalom', and 'Galéria'. The search results are displayed in a table with columns: 'Egységesített név', 'Névváltozatok', 'Született', 'Elhunyt', and 'Szakma'. The results show 'AKOS Miklós', 'BAJOMI LAZAR Endre', 'BARÁT Endre', 'BOR Ámbrus', 'CSIKI László', 'DERY Gyula', 'GERGELY Márta', 'KISBÁN Miklós', and 'KISS Ibolya L.'. The left sidebar contains filters for 'Szabadszavas', 'Tevékenység', and 'Nem'. The right sidebar contains 'Új doboz hozzáadása', 'Kedvenc nevek', 'Kedvenc dátumok', 'Kedvenc szakmak', and 'Statistika'.

Egységesített név	Névváltozatok	Született	Elhunyt	Szakma
AKOS Miklós	Nick AKOS ADLER D. LORD BLACKSON A. KINGSTON W. PARKER	1911.06.17		író műfordító újságíró
BAJOMI LAZAR Endre	LAZAR András DAVID Ferenc	1914.08.19	1987.05.18	író irodalomtörténész műfordító
BARÁT Endre	B.E. FRIENDS E. FRIEND FRIEND B.E. FRIEND B. FRIEND Andrew FRIEND A BARÁTH Endre L'AMIE André	1907.04.24	1976.03.17	író újságíró
BOR Ámbrus	LUKÁCS János	1921.10.31	1921.05.18	író műfordító public. regista
BOR Ámbrus	LUKÁCS János	1921.10.31	1995.05.18	író műfordító public. regista
CSIKI László	LUCZAI András CZABAR László	1944.10.05		író költő műfordító
DERY Gyula	LEIDENFROST Gyula DERY	1854.10.21	1919.02.04	író újságíró
GERGELY Márta	LUSTING KEVELY Mihály BORBÁS György	1913.03.28	1973.05.22	író
KISBÁN Miklós	Iosonci gróf BANFFY Miklós	1873.12.30	1950.06.05	dramatíró író
KISS Ibolya L.	LACZKÓ Miklósné	1894.01.23	1980.06.18	író

5. ábra Az „L” betűre kattintva kapott találati lista

- Az EMIR másik verziója, az *emir.hu/client* több keresődobozkát is tartalmaz, illetve a nyitóoldalon is egyszerűen lehet böngészni a tartalmakban. A keresési funkciókat és a találati lista felépítését nem sikerült megérteni. „Jókai”-ra keresve például három találatot kaptam (3. ábra). A találati listát névváltozat szerint rendezve máris ötelemű lista jelent meg, amelyben az utolsó találat háromszor szerepel (4. ábra).
- Amikor az *emir.hu/client* nyitóoldala betöltődött, az „L” betűre kattintva böngésztem. A kapott találati listát már nem sikerült értelmezni, nem tudom, hogy miért ez a lista jelent meg (5. ábra), ugyanis egyetlen név sem kezdődik „L”-lel.
- Látható, hogy az EMIR adatbázisában egyáltalán nem, vagy nem az elvártak szerint lehet keresni. Többféle keresési lehetőség nélkül az EMIR alig nyújt valamit a látogatóknak, ezért remélem, hogy a szerkesztők mihamarabb kijavítják, illetve továbbfejlesztik a keresési lehetőségeket.

Tartalom

- Az Elektronikus Magyar Irodalom két honlapja eltérő tartalommal fogadja olvasóit. Ennek okáról, illetve az elérhető tartalmakról a honlapokat böngészve nem kapunk információt.
- Bár az EMIR adatbázist még fejlesztik, gyarapítják, a jelenlegi tartalom komoly bővítésre szorul. Nemcsak a már meglévő tartalom jobb kereshetőségét kell megoldani, hanem más tartalomszolgáltatókkal együttműködve, illetve saját tartalom előállításával (amelybe a honlap közösségét is be lehet vonni) kell bővíteni a már meglévő tartalmat. Erre számos alkalom kínálkozik, gondoljunk csak az irodalmi évfordulókra, megemlékezésekre, fesztiválokra stb., amelyek kapcsán az EMIR specifikus tartalommal várhatná látogatóit.
- Nem találtam letölthető tartalmat, pedig az irodalmunkat bemutató, közlétező honlapon igenis szerepelnie kellene letölthető szövegeknek, hangos könyveknek és egyéb, irodalmi multimédiás anyagoknak.
- Hibára a metaadatokban nem bukkantam, de gondatlan szerkesztés következményeire igen: Jókai Mór születési dátumaként például „18250000” látható az *emir.hu/client* oldalon.

Metaadatok, együttműködési lehetőségek

- Az EMIR adatbázisában lévő metaadatok pontosítása, bővítése és szabványos formátumba való átdolgozása után partnerségi kapcsolatokra kellene törekedni keresőszolgáltatásokkal, illetve metaadatok cseréjére hasonló tartalomszolgáltatókkal. Az EMIR adatbázisának gyarapodása,

több helyen való megjelenése csak így oldható meg.

- Az *emir.hu/client* oldalt nézegetve látjuk, hogy a készítő a web2.0 szellemiségének megfelelően a regisztrált felhasználóknak (nagyon helyesen) teret nyújtanak a metaadatok bizonyos mértékű szerkesztésére. Érdemes lenne ennél is tovább menni. A honlap közössége is hozhasson létre metaadatokat, véleményezhesse, rangsorolhassa azokat. Az EMIR adatbázisát teljesen meg kellene nyitni a közösség számára.

Petőfi Irodalmi Múzeum

Honlap: <http://www.pim.hu>

Fenntartó: Petőfi Irodalmi Múzeum

E-mail: szerkeszto@pim.hu

Értékelés dátuma: 2007. július 17.

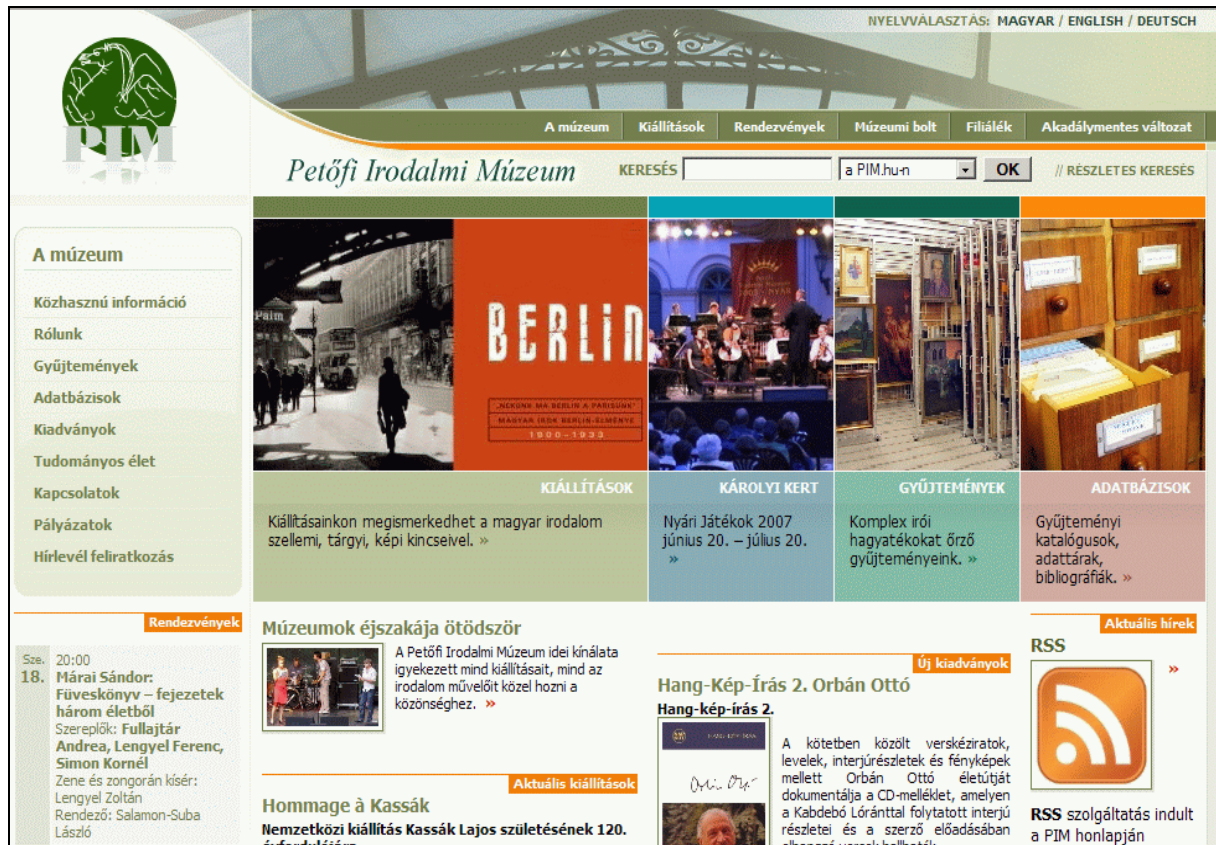
Értékelő: Kőrös Kata

Általános értékelés

A Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) adatbázisaihoz az intézménynek az IVY Magyarország Kft. által fejlesztett portáljáról juthatunk (6. ábra), amely a Magyar Tartalomipari Szövetség „eFestival 2006” versenyén „Magyar kulturális örökség digitális megőrzése/eTudomány” kategóriában első helyezést ért el. Az Adatbázisok/Adattárak, bibliográfiák menüpont alatt tizennégy adattár közül választhatunk rövid tájékoztató szöveg alapján. Vannak, amelyek inkább csak listák: például egy legördülő menüből választhatunk, ha Budapesten eltemetett írók sírjait akarjuk felkutatni, vagy egy táblázatból kereshetjük ki a becsületrend magyar kitüntetettjeinek adatait; de az adattárak többsége strukturált, egyszerűen kereshető formában tárol nagy mennyiségű adatot. A teszteléskor öt adatbázist vizsgáltam közelebbről.

A Magyar Életrajzi Index több mint 215 ezer személyről ugyanennyi rekordot tartalmaz, 841 forrásból. A rekordokban a legfontosabb életrajzi adatok mellett jelölik, ha valamelyiknek variánsa található, így a feldolgozott források közötti eltérések nyomon követhetők. Néhány száz személyhez képet is találunk az adatbázisban.

A Magyar emigráns írók és műveik adatbázis Nagy Csaba 2000-ben megjelent „Magyar emigráns irodalom lexikona” c. munkájának életrajzi és könyvészeti adatai alapján, azokat kiegészítve, pontosítva készült. Ebben az adatbázisban a Ma-

6. ábra A Petőfi Irodalmi Múzeum portáljának nyitólapja

gyarországon született és az országot bármilyen okból elhagyó, irodalmi, tudományos, közírói, vagy bármilyen kulturálisan kiemelkedő tevékenységet végző személy emigrációban töltött éveinek eseményeiről, az ez idő alatt külföldön vagy Magyarországon megjelent műveinek bibliográfiai adatairól tájékozódhatunk.

F. Almásy Éva „Kortárs magyar írók 1945–1997” c. bibliográfiája alapján készült a *Kortárs írók bibliográfiája* adatbázis, a *Magyar írók bibliográfiája* pedig jelenleg 231 író két világháború közötti, és a századforduló táján megjelent publicisztikai munkásságának bibliográfiai leírását tartalmazza.

A *Díjak és Díjazottak* adatbázisa a magyar vonatkozású, elsősorban irodalmi, kulturális, de más tudományterületen is 1945 után kiosztott díjak, illetve díjazottak neveit és legfontosabb adatait tartalmazza.

Az adattárak a források széles körét dolgozzák fel, ügyelnek a nyomtatott források korrekciójára, a tudományos kutatás és a könyvtári tájékoztatás számára egyaránt jól használható segédletek.

A teszteléskor talált komolyabb hiányosságok a következők:

1. Bár létezik a portálnak (korlátozott tartalommal) angol és német nyelvű változata, az adatbázisok közül csak kettőről találunk nemzetközi nyelvű leírást. Ezek nem érhetők el innen, és a tájékoztató felett található ugrópontok sem visznek egyenesen a keresőfelületekhez, csak a nyitóoldalra. Célszerű lenne nemzetközi nyelvű bemutató szöveg, és legalább a külhoni érdekeltségű adatbázisoknál nem magyar nyelvű keresőfelület kialakítása.
2. A portál célja kulturális tartalmak közvetítése, ezért akadálymentesítése elengedhetetlen. Elvben létezik akadálymentesített változata, de a gyakorlatban ez a honlap egy korábbi formája, amelyet egyszerűen, két színnel írtak, a logón kívül grafikai elemet nem tartalmaz, és ezen kívül semmiben nem nevezhető akadálymentesnek. Tartalma is korlátozott, láthatólag 2006 szeptembere óta nem frissítették. Ráadásul a felolvasóprogramok nem jutnak tovább a nyitóoldalra, ahol a karakteres lynx böngésző sem boldogul: azonosíthatatlan [LINK] feliratoakat találunk a belépés gombjai helyett. Ez az

egyszerűbb oldal a nem magyar nyelvű felületekről egyáltalán nem érhető el.

3. Az adattárakról nem mindenhol olvasható részletes leírás, és a keresőfelületekhez nem tartozik súgó. Némelyik tájékoztató ír ugyan a kereső használatáról, de a rendszer működését nagyobb részt csak találgathatjuk.
4. A tapasztalt következetlenségek egy részét kiküszöbölhetnék, ha az adatbázisokhoz egy-egy tárgyszó- és névjegyzékek járulnának. A *festőművész* keresőkérdésre a *festő* foglalkozással nyilvántartott személyek nem kerülnek a találati listába, ugyanígy nem egyértelmű, hogy *pedagógus* vagy *tanár* kifejezéssel találjuk-e meg a keresett személy adatait. Az indexekben való böngészés lehetősége hatékonyabbá tenné az információkeresést.
5. Ha a múzeum birtokában lévő tartalmakat szabványos metaadatokkal látnák el, az értékes adatokhoz a *Nemzeti Digitális Adattárral* való együttműködés révén sokkal több felhasználó juthatna hozzá.
6. A *Magyar életrajzi index* keresője egyszerű, saját oldalba építhető keresődobozzal sokféle gyűjtemény hasznos kiegészítője lehetne, például virtuális helytörténeti gyűjtemények látogatói megtekinthetnék a településhez kötődő személyek listáját.
7. Hasznos lenne, ha az irodalmi művekről, könyvekről, periodikumokról lelőhely-információt is kapnánk a felületen – ez ügyben könyvtári keresőszolgáltatásokkal kellene együttműködést kezdeményezni.
8. További fejlesztés lehetőségét látom az adatbázisok több összetett keresőfelülettel való ellátásában, nemcsak adattáranként, hanem egy esetleg több adatbázist összekapcsoló közös lekérdező felület kidolgozásával. A tesztelt adatbázisok több ponton összekapcsolhatók akár díjak, akár személyek nevei révén. Az információkeresés hatékonyságát növelné, ha az egyes rekordoknál feltüntetnék, hogy az adott adatmezőhöz más adatbázisból további információ kapcsolható, vagy lehetőséget teremtenének a keresőkérdések importálására egyik adatbázisból a másikba.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- Díjnyertes multimédia-alkalmazásnak megfelelően a portál vizuális megjelenítése magas színvonalú, az oldalon a navigáció jó, a menüszerkezet áttekinthető. Az említett „akadálymentes” változat színvonala sokkal alacsonyabb. Ráadásul a

normál változatra csak a böngésző *Vissza* gombjának segítségével juthatunk. Szerkesztésből fakadó hibák sokaságát találjuk itt, és eligazodni sem könnyű. Pillanatra feltűnő feliratok, hibás csatolók nehezítik meg a tájékozódást.

- A portálon a *Kapcsolatok* menüpont alatt meglepetésünkre az intézmény partnereinek listáját találjuk, felhasználói visszajelzésre a lap alján az *Impresszumban* levő e-mail címek szolgálnak. Az akadálymentes változatban az *Információk/E-mail küldés* menüpontnál van erre lehetőség, ahol választhatunk *Titkárság*, *Múzeuminformáció*, vagy a *Vélemény* között.
- Az adatbázisokat a portálon keresztül elérve is a régi változathoz tartozó felület segítségével kérdezhetjük le, csak az „akadálymentes” változat menüsora nem jelenik meg ekkor. Így az *Impresszum* sem érhető el a keresőfelülettel egy oldalról, az adatbázisokat bemutató szövegek végén azonban nem egyszer olvashatjuk, hogy várják a felhasználók észrevételeit; az egyik adatbázisnál található *Készítették* menüpont pedig e-mail címeket is tartalmaz.
- Az egyes keresőkhöz nincs külön súgó, a tájékoztató szövegek inkább az adattárak tartalmát írják le.
- Az „akadálymentes” változat egyes aloldalainak látogatottságáról a menüsor alatt megjelenő szám tájékoztat.

Kereső funkciók, találatok

- A nyitóoldalon találunk egy gyorskeresőt, amivel a honlaphoz tartozó oldalakon, az intézmény telefonkönyvében vagy a gyűjteményekben kereshetünk. E mellett egy *Részletes keresés* feliratú üres ugrópont található. Hasonlóan az *Adatbázisok* menüpont alatt elsőként megjelenő *Keresés* funkcióhoz, amely a *Gyűjteményi katalógusok* alatt egy, a múzeum nevét tartalmazó üres, az *Adattárak*, *bibliográfiák* alatt hibás oldalra vezet.
- Minden adatbázishoz külön keresőfelület tartozik. Az „Emigráns írók és műveik”-nél és a „Díjak és Díjazottak”-nál két külön keresőfelületet találunk. Nehézséget jelent, hogy az egyik keresőfelületről nem vezet csatoló a másikra – csak a kapott rekordokon az adott adatmezőre kattintva tudunk az egyik felületről a másikra jutni.
- Az adatbázisokban sem a keresési történet, sem a találati listák nem menthetők el, nem küldhetők el e-mailben, és kizárólag az „akadálymentes” változatban nyomtathatók. Bár előny, hogy a keresőmezők a lap tetején folyamatosan láthatók, így a kitöltésen könnyű változtatni, és a fent levő

Keresés menüponttal egyetlen kattintással kiüríthetjük a mezőket.

- A *Magyar Életrajzi Index* összetett keresőjében (7. ábra) több háttéradatbázis segítségével négy mezőben való kombinált keresésre van lehetőség. A mezőket ÉS vagy VAGY operátorokkal kapcsolhatjuk össze. A kereső-kifejezéseket megadhatjuk Név, Névváltozat, Leánykori név, Születési hely, Születési dátum, Halálozási hely, Halálozási dátum, Megye, Nemesi rang, Foglalkozás vagy Nemesi előnév szerint.

Petőfi Irodalmi Múzeum
 keresés | információk | rövidítések | készítették

Magyar Életrajzi Index:

Név: És ☒ Vagy ☐ Pontosán ☐
 Név: És ☒ Vagy ☐ Pontosán ☐
 Név: És ☒ Vagy ☐ Pontosán ☐
 Név: Pontosán ☐ **Keresés**

1-5	Név	Foglalkozás
1	Féder Antal	újságíró
2	Féder Júlia	balett-táncos
3	Feder Vilmos	orvos
4	Féder Vilmos	körorvos
5	Féderer Ágnes	újságíró

Hányasával:

Találatok száma: 564

7. ábra A *Magyar Életrajzi Index* kereső űrlapja, és egy találati lista kezdete

- Az *Információk* menüpont alatti tájékoztató szöveg szerint a rendszer automatikusan csonkol balról. A tesztelés szerint a csonkolást jobbról végzi a rendszer, megengedett továbbá a % jel használata helyettesítő karakterként szó elején, végén és belsejében egyaránt, végtelen számú karakter helyettesítésére.
- A csonkolás következetlenségét jelzi, hogy *Barta* keresőkérdésre az összes *bart* karaktersorral kezdődő név találatként jelenik meg, így a *Bart* és *Bartha* is többek között, de a családnevek régies helyesírásából fakadó eltérést nem tudja kezelni a rendszer: *Barthára* nem kapunk *Barta* találatot, a *Horváth* névre keresve se *Horvátot*.
- Az ékezetek nélküli keresést a rendszer sajátosan „engedélyezi”. Minden ékezet nélküli keresést egyfajta hasonlósági keresésnek értelmez, így a *Fodor* kereső-kifejezésre *Féder Antaltól egészen Fuderer Károlyig* terjedő listát kapunk, míg ékezettel való keresésnél csak az alapértelmezett csonkolás miatt lesz a vártnál hosszabb listánk. Nem kapunk találatot azonban, ha a ke-

resett név valamilyen speciális karaktert tartalmaz: *Comeniust Komenskyként*, *Komenský* névvariánsa alapján nem fogjuk megtalálni.

- Könnyítene a keresésen, ha egy súgó felhívna a figyelmünket arra, hogy a rendszer a szóközöket is karakternek érzékeli, így a pontos névre keresést egyszerűen elérhetjük. Létezik ugyan egy *Pontosan* szűkítési lehetőség, de ez csak a keresztnévvel együtt ad találatot, mert a neveket az adatbázis egyetlen egységként kezeli.
- Az előbbi okból nincs lehetőség a keresztnév alapján történő listázásra. Viszont a *Névváltozat* mezőben nem egyszer csak keresztnév van felvéve, így *Fodor András* névváltozata *Andor*, amely *Fodor Andor* névváltozatra keresve nem ad találatot. Viszont míg a neveknel a beírt kifejezést alapesetben *kezdődik-típusú*nak értelmezi a rendszer, addig a névváltozatnál az *Andor* kifejezésre találatként megjelenik az összes '*andor*', sőt az említettek miatt a '*?nd?r*' karaktersort tartalmazó név.
- A *Leánykori név* mező kitöltése is sokszor következtelen, a dátumoknál napra pontosan keresni pedig csak valamilyen rekord megtekintése után tudunk, mert ezeket is egyetlen adatként értelmezi a rendszer, és a hónapokat csak római számokkal jelölve írhatjuk be. Meglepetést okozhat, hogy nemesi rangokat csak rövidített formában kereshetünk, de a menüsorban szereplő *Rövidítések* alatt a felhasznált források gyűjteményét találjuk.
- Érthetetlen továbbá, hogy *Comenius Szeges* névváltozatára miért találat *Kemény G. Gábor* irodalomtörténész neve.
- A *hasonlóság* említett tag értelmezése miatt a találati listák betöltése igen lassú.
- A listák alapbeállítása szerint egy oldalon egyszerre öt rekord jelenik meg a nevek betűrendjében, a foglalkozás megjelenítésével. A megjeleníthető rekordok száma ötösével növelhető. De ha a legnagyobb beállítást szeretnénk látni, például 562 rekordunkat az 565 rekordos megjelenítéssel, akkor később már nincs mód a szám visszaállítására, csak a böngésző *Vissza* gombjának segítségével, mert a kis legördülő menü eltűnik.
- A találatok közötti tájékozódást segítené, ha az egyes oldalak között betűrend szerint lehetne ugrani, vagy a lista a nevek betűrendjén kívül másféleképp is rendezhető lenne, esetleg a felhasználó választhatná ki, hogy mely adatok jelenjenek meg a listában.
- A találati listában a névre kattintva kapjuk meg a teljes rekordot, egyszerre csak egyet, ami nehezíti a tájékozódást.

- A *Magyar emigráns írók és műveik* és a *Magyar írók bibliográfiája* adatbázisok keresőfelületei nagyon hasonlóak (8. ábra). Tetszőleges számú keresőmező kombinálható (bár a tájékoztató szöveg szerint csak kettő), a kifejezések összekapcsolására VAGY, ÉS, VAGY NEM és ÉS NEM operátorok használhatók. A keresőkifejezések EGYENLŐ, KEZDŐDIK, TARTALMAZ és KISEBB, NAGYOBB kategóriákkal pontosíthatók. Neveknél ez utóbbi kettő az ábécésorban elfoglalt helyre vonatkozik.

Petőfi Irodalmi Múzeum
keresés | információk | rövidítések

Magyar Emigráns Írók

Név: Tartalmaz: Kibédi Varga Sándor Vagy

Névváltozat: Tartalmaz: Varga von Kibéd

1-1 Név Foglalkozás

1 Kibédi Varga Sándor filozófus, pszichológus

Találatok száma: 1

Név	Kibédi Varga Sándor
Névváltozat	Varga von Kibéd, Alexander
Születési hely	Szentgerice, Maros-Torda vm.
Születési dátum	1902. márc. 18.
Halál hely	München
Halál dátum	1986. jún. 17.
Foglalkozás	filozófus, pszichológus
Tanulmányok	PPT - Jéna, Heidelberg filozófia - 1924; Ferenc József Tudományegyetem (Szeged), filozófia, pszichológia, esztétika dr. - 1931; PPT, egyetemi magántanári

8. ábra A *Magyar emigráns írók* adatbázis keresője és egy teljes rekord részlete

- A rendszer egyik adatbázisban sem engedélyezi az ékezetek nélküli keresést, a csonkolás és helyettesítés tekintetében megegyezik az előzővel.
- Az emigráns írókat és műveiket külön adatbázis tárolja, ezek között az egyik találati listában az adott adatmezőre kattintva válthatunk. Ekkor az előbbi keresőkérdésünk beíródik a másik adatbázis keresőmezőjébe, és az a rekord jelenik meg teljes megjelenítéssel, amelyik révén a kapcsolatot megteremtettük. Néhányszor azt tapasztaljuk (pl. *Artner Teréz* adataira keresve), hogy bár a keresett mű adatai megjelennek, a rekord fölött a *Nincs találat* felirat látható. Ennek oka, hogy a *Művek* adatbázisában nem az egységesített magyar néven tárolják a rekordot, hanem a keresett művön feltüntetett formában, és nem hozták létre a névalakok közötti kapcsolatot. Így lehetséges, hogy *Kibédi Varga Sándor* összes emigrációban írt művét, melyet az *Írók* adatbázis rekordjaiban rövidített bibliográfiai leírással meg-

találunk, csak egyenként rákattintva nézhetjük meg a művek között. Ha a *Művek* adatbázison keresztül szeretnénk ugyanezeket megkapni, négy névváltozatot kellene ismernünk, ami névmutató, vagy egységes jegyzék nélkül szinte lehetetlen.

- A műveknél *Szerző, Főcím, Hely, Kiadó, Év* a kereshető mezők, az íróknál *Név, Névváltozat, Leánykori név, Születési hely, Születési dátum, Halálozási hely, Halálozási dátum, Tanulmányok, Foglalkozás* és *Lakhely*. A lakhelyekre ország-pontossággal kereshetünk, de például az *Amerikai Egyesült Államokra* nem, *Amerikára* pedig csak *Dél-Amerikát* kapjuk találatnak; *USA* a megfelelő keresőkifejezés, a *Rövidítések* felirat alatt itt is a források feloldását találjuk.
- A találati lista megjelenítése a *Magyar Életrajzi Indexszel* megegyező.
- A *Magyar írók bibliográfiájában Szerző, Periodika, Főcím, Műfaj, Dátum, Tárgyalt szerző* és *Annotáció* szerint kereshetünk. Nehézséget jelenthet a műfajok meghatározása, ahol sokszor csak rövidített kifejezéseket találhatunk. A felhasználó nem tudja eldönteni, hogy például a *T.* tanulmányt vagy tárcát jelent. Hasonló gondot okoznak a dátumok; az *évszám-lapszám-hónap-nap* (1900. 160. sz. márc. 15.) forma nem magától értetődő, és ha a lapszám nem állapítható meg dátum alapján, nem kapunk találatot. Az sem egyértelmű, hogy a *Tárgyalt szerző* keresőkérdés az *Annotáció, Főcím, Alcím* mezőben egyaránt keres.
- A találati lista itt a szerző és a főcím dátum szerinti sorrendjéből áll, megjelenítésére a korábbiakban leírtak jellemzők.
- A *Kortárs írók bibliográfiája* és a *Díjak és Díjazottak* adatbázisainak csak egyszerű keresési funkciójuk van.
- A *Kortárs írók bibliográfiájában Név, Születési hely, Születési dátum, Foglalkozás, Ország* és *Művek adatai* mezők alapján kereshetünk. *Rövidítések* menüpont alatt itt valóban hasznos rövidítésgjegyzéket találunk, és helyesen a *Források* címszó alá került a – feltehetőleg több adatbázis építéséhez – felhasznált irodalom.
- A találati lista struktúrája a *Magyar Életrajzi Indexszel* megegyező. Az adatbázisban ékezetek nélkül nem lehet keresni, a csonkolás és helyettesítés a már leírt módon alkalmazható.
- Érdekes, hogy az adatok között a személyek díjait is megtalálhatjuk, de a másik adatbázisból kiderül, hogy ebből a szempontból a források adatai hiányosak. Ezért lenne szerencsés az adattárak közötti átjárás megoldása.

- A *Díjak és Díjazottak* adatbázisai között a váltás a *Magyar Emigráns írók és műveik* adatbázis mechanizmusa szerint történik. A díjakra *Név*, *Alapítás helye*, *Alapítás éve* és *Alapító* alapján, a díjazottakra *Név*, *Előző név*, *Névvariáns*, *Születési dátum*, *Foglalkozás* és *Munkahely* szerint kereshetünk.
- Az *Előző név* és a *Névvariáns* közötti eltérés nem egyértelmű, a mezők kitöltése következetlen, általában leánykori, vagy magyarítás előtti nevet jelent. A *Munkahely* mező kitöltése is következetlen, a munkahely székhelyét sokszor feltünteti, van, hogy csak ez szerepel a mezőben, másutt viszont megjelölése hiányzik.
- A rendszer itt nem jelzi, hogy a keresőkérdésünkre nincs találat.

Névvariáns

▼

andor

Keresés

FENYŐ A. Endre

Névvariáns: Andor

Foglalkozás: festő

Születési dátum: 1904-1971

Munkácsy Mihály-díj

1959

FODOR András

Névvariáns: Andor

Foglalkozás: író, költő, műfordító

Születési dátum: 1929-1997

József Attila-díj

1956

II. fokozat

József Attila-díj

1973

I. fokozat

Radnóti-díj (irodalmi)

1975

József Attila-díj

1981

SZOT-díj

1983

Budapest Főváros Művészeti Díja

1986

Kossuth-díj

1992

Péterfi István-émlékplakett

1994

Magyar Örökség Díj

1999

posztumusz

9. ábra A *Díjazottak* találati listájának részlete

- A találati lista nem számozott, nem rendezhető, a teljes rekordokat az alkalmazott keresőmező betűrendjében kapjuk (9. ábra). Mivel a rendszer a kifejezéseket automatikusan mindkét irányból csonkoltnak, tehát tartalmaz-típusúnak értelmezi, előfordulhat, hogy a *festő* keresőkérdésre adott releváns válaszhoz először át kell néznünk az összes *díszletfestőt*, és így válhat kereshetővé „a dél-nyugat magyarországi csoportos utaztatás úttörője” címen nyilvántartott foglalkozás.
- A rekord a kereshető adatokon kívül a díjak néhány képleírását és a díj elnyerésének indoklását is tartalmazza.
- Meglepő tapasztalat, hogy mivel a *Születési dátum* tartalmazza a *halálozási dátumot* is, az 1956-ban született díjazottak felkutatásához az 1956-ban elhunytakat is át kell böngészniük.
- Az ismertetőben azt olvassuk, hogy a díjak neve sokszor nem állapítható meg egyértelműen, még sincs mód a díjak névváltozataiban való keresésre.
- Szerencsés lenne, ha a díjak elnyerésének éve is lehetne keresni.

Tartalom, minőség

- A gyűjtemény elsősorban az irodalmi tematikára összpontosít, de a kultúra más területeit is érinti. Az *Emigráns írók* tágan értelmezett írófogalma, vagy a díjak széles körű bemutatása a nem irodalmi témában kutató felhasználó számára is fontossá teszi az adatbázisokat.
- Az adatbázisokat folyamatosan frissítik, a bemutatott szövegek végén megtalálható az utolsó frissítés dátuma.
- A tartalom hiteles forrásokra épül, a következetlenségektől eltekintve magas színvonalú kutatómunka eredménye, professzionális és hétköznapi felhasználóknak egyaránt kiváló segédlet.
- A találati listák kezelését megnehezíti, hogy nincs lehetőség a keresőfelületen kívüli megjelenítésre, a rekordok együttes, vagy egyenkénti letöltésére, a nyomtatás kizárólag a keresőürlappal együtt, egyetlen rekord teljes megjelenítésével valósítható csak meg.

Metaadatok, bibliográfiai információk

- A honlap HTML forrása az adatbázisokra vonatkozó metaadatokat alig tartalmaz. A nyitólap <title> sorában csak a *PIM.hu – Petőfi Irodalmi Múzeum* kifejezések szerepelnek, az adatbázisok oldalain a nyelven, az adott adatbázis, a múzeum és a webszerkesztő nevének kívül nem találunk adatot.
- A felhasználók szinte mindegyik adatbázis rekordjaiban megtalálják – szabad szemmel látható kísérőadatként – az adatok forrását. Ezek bibliográfiai adatai is szerepelnek az adatbázisok mellett, bár a tájékozódást megnehezíti, hogy több adattár forrásai szerepelnek egy listában.
- A rekordokban az adatsorok nevei is megjelennek, de a különböző adatbázisokban ezek nem egységesek, és előfordul, hogy gépelési hibával találkozunk. Ezen kívül nincsenek a rekordokban metaadatok.
- A PIM adatbázisai a sokféle, hiteles forrásból gyűjtött adat, a nevek, a különböző névtípusok regisztrálása révén egy, a tulajdonnevek közös keresését lehetővé tevő névtér létrehozásához különösen jól hasznosíthatók.

- A portál felszíni tartalmát több keresőszolgáltatás indexeli (Yahoo, Google), így az adatbázisokra a tájékoztatók alapján könnyű rátalálni.

Magyar irodalmi művek fordításai

Honlap:

<http://translations.bookfinder.hu/index.htm>

Fenntartó intézmény: Magyar Könyv

Alapítvány

Értékelés dátuma: 2007. július 16–17.

Értékelő: Somogyi Tamás

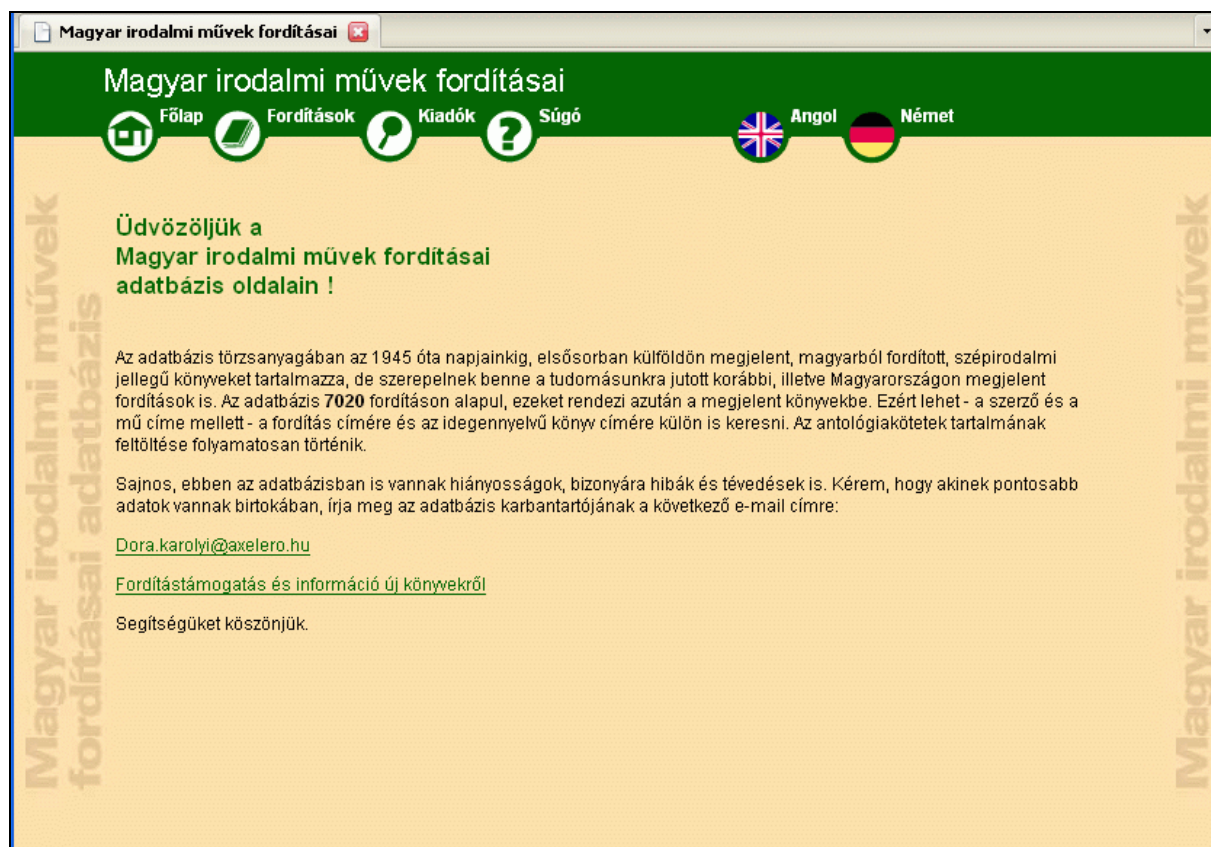
Általános értékelés

A <http://translations.bookfinder.hu/> címre kattintva érhető el a „Magyar irodalmi művek fordításai” honlap és adatbázis (10. ábra). A vonzó, de ugyanakkor szerény külső meghökkentő értéket takar: magyar szépirodalmi művek külföldi fordításainak katalógusát jól kereshető formában. Az

1945 óta megjelent, összesen hétezerrel is több magyarról fordított mű leírása alkotja a törzsanyagot.

A magyar mellett angol és német nyelven is olvasható honlap tartalom és funkció tekintetében igencsak szegényesre sikeredett. A látogató nem tájékozódhat a honlap kialakulásáról, fejlesztéséről, tartalmi bővüléséről, illetve a szerkesztőkről (mindössze egyetlen levélcím jelenti a kapcsolatot a szerkesztőkkel). A keresésen kívül nincs említésre érdemes funkció.

Összességében remek kis honlap a *Magyar irodalmi művek fordításai*, ahol egyszer tényleg érdemes körülnézni, mert sok érdekességet tartogat irodalmunk külföldi megjelenéséről. Ezen kívül nincs miért ellátogatni, netán visszatérni a honlapra. A kilencvenes éveket idéző külső és gyér funkció gyors fejlesztése nélkül félő, hogy a honlap hamar el fog sikkadni a folyamatosan növekvő világhálón. Kijelenthető, hogy mihamarabbi gyökeres változtatások, újítások szükségesek.

10. ábra A translations.bookfinder.hu honlap nyitóoldala

A <http://translations.bookfinder.hu/> honlapot továbbgondolva elképzelhetőnek tartom, hogy az a magyar irodalom iránt nem (csak) magyar nyelven érdeklődők központi portáljává váljon. Egy ilyen központi portálra gondolva, a modern technológiákat felhasználó, vonzó, a tartalomhoz igazodó külsejű, és egyszerűen használható, folyamatosan bővülő szolgáltatásokat nyújtó, interaktív portált látok magam előtt.

Az elképzelt portálnak a kialakításához mindenképpen szükséges:

- a látogatók bevonása, illetve a felhasználói közösség kialakításának segítése;
- együttműködési lehetőségek keresése könyvkiadókkal, antikváriumokkal;
- keresőkkel, és más könyves honlapokkal való együttműködés.

A honlap látogatói egyfelől addig ismeretlen kiadásokkal bővíthetik a tartalmat, másfelől – teret engedve nekik – gyarapodó közösséget is kialakíthatnak: könyveket csereberélhetnek, adhatnak, vehetnek, illetve a portál fórumain, blogjain véleményeiket is megoszthatják egymással. A kiadókkal, antikváriumokkal, aukciós házakkal való együttműködés mindenkinek csak előnyös. Egyrészt bővül a honlap tartalma, és főképpen az igénybe vehető szolgáltatások köre (például hírek, keresés, vásárlás, információ árverésekről, letöltési lehetőségek stb.), másrészt a kiadóknak, antikváriumoknak még egy megjelenési felület áll a rendelkezésükre.

Más keresőszolgáltatásokkal, honlapokkal való együttműködéssel lehet a látogatóknak több adatbázisban való kereshetőséget nyújtani, és egyben más portálokon, gyűjtők blogján stb. is megjeleníteni (akár egy kis keresőablakkal). Nem szabad elszigetelni a <http://translations.bookfinder.hu/> honlapot, minél több helyről elérhetővé kell tenni.

A következő lépés – a magyar irodalom mellett – a közép-európai irodalom fordításainak a bemutatása lehet, de ez már komolyabb fejlesztést és partnerségi kapcsolatokat igényel. Ha jelenleg mindez túl is mutat a *Magyar irodalmi művek fordításai* honlap szerkesztőinek lehetőségein, a közeljövőben mindenképpen fejlesztésre szorul a honlap.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- A <http://translations.bookfinder.hu/> felülete egyszerű, könnyen használható, de jelen formájában meglehetősen szegényesnek hat.
- A látogatók nem találnak információkat sem a honlapról, sem a gyűjtemény bővüléséről. Ezt a hiányt pótolni kellene a hitelesség érdekében, mert jelenleg nem lehet tudni például, hogy melyik rekord a legújabb, vagy most éppen hány rekord kereshető?
- A honlap angol és német nyelvű verziója teljes körű, azaz az egész tartalmat lefordították a készítőik, ami pozitívum is lehetne, ha a magyar irodalom idegen nyelvű megjelenését bemutató honlap több nyelven is olvasható lenne. Ráadásul, magyarul szerepel az angol és a német nyelvű verzióra mutató menüpont, vagyis „English” és „Deutsch” helyett „Angol” és „Német” feliratok láthatók.
- A honlapnak – igazodva a kilencvenes éveket idéző megjelenéséhez – nincs akadálymentes verziója, ami komoly hiányosságnak tekinthető, ha a magyar irodalomról kíván egyfajta képet adni.
- A keresést rövidke, lényegre törő súgó is segíti, rövid példákkal. A súgó sok új információt nem ad, tartalma ugyanis szinte megegyezik bármely kereső súgójának a tartalmával. Ezért érdemes lenne bővíteni a súgót, belecsempészve információkat a honlapról, és az elérhető tartalmak köréről is.
- A felületen sajnos nem kapnak teret a lelkes felhasználók. Nem tudnak hozzájárulni a honlap bővüléséhez, nem tudják egymást elérni, nem tudják megosztani egymással az élményeiket. Sőt, az olvasót az az érzés kerítheti a hatalmába, hogy teljesen ki van zárva a honlapról, hiszen még a szerkesztőkkel való egyetlen kapcsolat is egy „axelero.hu” végződésű levélcím a főoldalon, de ki tudja, mikor került az oda? Az axelero.hu-s címek ugyanis már régen megváltoztak „t-online.hu”-ra.
- A felhasználókhoz hasonlóan a kiadók, antikváriumok, aukciós házak stb. sem kapnak teret. Pedig igényesen elhelyezett, nem agresszív reklámokkal, hírekkel, keresési/vásárlási lehetőséggel csak növelnék a honlap értékét. Sajnos egyelőre még a kiadók honlapját sem lehet elérni, csak a kiadók postai címét olvashatják az érdeklődők – hátha szükség lesz rájuk.

Kereső funkciók, találatok

- A „Magyar irodalmi művek fordításai” honlapnak két keresőfelülete van. Egyrészt keresni lehet a magyar szépirodalmi művek fordításaira, másrészt a kiadókra. Külön egyszerű és összetett kereső nincs. Talán érdemes lenne elgondolkodni a keresőfelületek átrendezésén. Lehetne például egy egyszerű keresőfelület, akár egyetlen keresőmezővel, amely az egész adatbázisban képes keresni, és két külön keresőfelület a fordítások és a kiadók összetett kereséséhez.
- A fordítások keresőfelületén hét mező áll a keresők rendelkezésére: „Szerző”, „Magyar cím”, „Fordítás címe”, „Fordító”, „A könyv címe”, „Kiadó” és „Kiadás éve” (11. ábra). Ez utóbbi lehet egyetlen év, vagy intervallum is. A fordítás nyelvét és a könyv típusát legördülő listából választhatjuk, de mindkét listából csak egy értéket. A mezők közötti logikai kapcsolat mezőnként állítható; sajnos ezek működését nem értettem meg. Például: „Gárdonyi Géza” szerző ÉS „Egri csillagok” cím ÉS „Corvina”

kiadó keresési feltételre ugyanazt a 15 találatot kapom, mint a „Gárdonyi Géza” szerző VAGY „Egri csillagok” cím VAGY „Corvina” kiadó feltételre. És ugyanez a 15 találat jelenik meg a „Gárdonyi Géza” szerző ÉS „Egri csillagok” cím VAGY „Corvina” kiadónál is, bár az ilyen összetett kereséshez nem láttam információt arra, hogy milyen sorrendben dolgozza fel a keresőmotor a kérést (12. ábra).

- A kereső érzéketlen az ékezetekre, ami természetes elvárás. Ezen kívül pozitívum még, hogy a kereső angol verziójában keresve „Geza Gardonyi”-ra ugyanazokat a találatokat kaptam meg, mintha a magyar felületen kerestem volna „Gárdonyi Géza”-ra.
- A találati lista mérete egy kötött listából választható ki, de csak a keresőfelületen, a találati lista megjelenése után nem módosítható.
- Üresen hagyva a keresőmezőket a fordítások keresőfelületen, 6865 találat jelenik meg, pedig a főoldalon hétezerrel is több fordításról olvashatunk.

11. ábra A fordítások keresőfelülete

Magyar irodalmi művek fordításai

Főlap Fordítások **Kiadók** Súlyó Angol Német

1 - 20 / 24 találat

Magyar mű	Nyelv	Idgen nyelvű cím	Kiadó	Kiadás éve
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	angol	Slave of the Huns	Corvina	1962 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	lengyel	Bylen niewolkniem hunów	Nasza Ksiegarnia , Corvina	1962 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1959 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1960 , 2 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1961 , 3 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1963 , 4 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1965 , 5 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1970 , 6 kiadás
Gárdonyi Géza : A láthatatlan ember	német	Der unsichtbare Mensch	Corvina	1975 , 7 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	angol	Eclipse of the Crescent Moon	Corvina	1991 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	angol	Eclipse of the Crescent Moon	Corvina	1994 , 2 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	angol	Eclipse of the Crescent Moon	Corvina	1997 , 3 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Sterne von Eger	Neues Leben , Corvina	1958 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Sterne von Eger	Neues Leben , Corvina	1963 , 2 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Sterne von Eger	Neues Leben , Corvina	1965 , 3 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Tödlicher Halbmond	Prisma , Corvina	1966 , 1 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Tödlicher Halbmond	Prisma , Corvina	1967 , 2 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Sterne von Eger	Neues Leben , Corvina	1967 , 4 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Tödlicher Halbmond	Prisma , Corvina	1969 , 3 kiadás
Gárdonyi Géza : Egri csillagok	német	Sterne von Eger	Neues Leben , Corvina	1969 , 5 kiadás

12. ábra Találati lista a *Magyar irodalmi művek fordításainak* honlapján

Magyar irodalmi művek fordításai

Főlap Fordítások **Kiadók** Súlyó Angol Német

Keresés kiadóra

Név: Szókapcsolat: és

Helység: és

Ország:

bármelyik
Albánia
Amerikai Egyesült Államok
Anglia
Argentína
Ausztrália
Ausztria
Azerbajdzsán

Találat/oldal: 20

Keresés Törés

[Főoldal] [Fordítások] [Súlyó]

Kész

13. ábra A kiadók keresőfelülete

- A kiadók keresési felülete a „Név” és „Helység” mezőkből és az országok rögzített legördülő listájából áll (13. ábra). Az országok listájában fellelhető a Szovjetunió és Oroszország is, ami érthető, hiszen a fordítások 1945-ig visszamenőleg kereshetők. Azt azonban már nem értem, hogy miért csak Németország és Korea szerepel a listában, jelzők nélkül.
- Ezen a második keresőfelületen is megadhatók a mezők közötti logikai kapcsolatok, bár ugyanúgy (nem) működnek, mint a fordításoknál.

Tartalom

- A magyar irodalom külföldi megjelenését örökíti meg, és a magyar irodalmi művek idegen nyelvű fordításai közötti keresést teszi lehetővé a közel hétezer fordítás metaadatait tartalmazó <http://translations.bookfinder.hu> oldal. A metaadatokon kívül sajnos egyéb tartalmat, illetve a keresés mellett más szolgáltatást nem kínál a honlap. Ezen mindenképpen változtatni kellene, mert félok, hogy jelen formájában egyszerűen el fog tűnni a számos hasonló honlap között.
- A tartalom és a szolgáltatás bővítése tehát erősen ajánlott. Egyrészt még több metaadat átvételével, illetve előállításával gyarapítandó a jelenlegi állomány, másrészt minél több kölcsönös együttműködéssel szélesíthető a szolgáltatások köre.
- A honlap céljából, természetéből, tartalmából fakadóan javasolt a még több nyelven való elérhetőség megoldása; kevésnek tűnik csak az angol és a német nyelvű verzió megléte.

Metaadatok, együttműködési lehetőségek

- A honlap a magyar irodalom lefordított műveinek metaadatait jól rendezett formában teszi közzé. Ugyanakkor a metaadatokat még bővíteni lehetne, jó lenne minél több leíró információt hozzáfűzni a könyvekhez. Ebbe a munkába a honlap látogatóit is be lehetne vonni, hiszen tudomásuk lehet olyan adatokról, amelyeket más forrásból nehezen lehetne megszerezni.
- A metaadatokat nemzetközi szabványos formátumba átváltva, illetve kereshetővé téve lehetne a metaadatok cseréjének feltételeit megteremteni. Ugyanis más, hasonló szolgáltatókkal együttműködve, a metaadatokat közösen kicserélve lehet a kereshető tételek számát bővíteni, és minél több helyen megjeleníteni. A közös együttműködések valamennyi félnek előnyösek, de a nakjelentenek nyereséget: egy helyen érnek el több szolgáltatást.

Beérkezett: 2007. VII. 23-án.

Kőrös Kata

az ELTE BTK negyedéves
informatikus könyvtáros szakos
hallgatója
E-mail: koroskata@gmail.com

Somogyi Tamás

rendszer-szervező informatikus
E-mail: somogyit@freemail.hu

A Digital Preservation Europe projektteam felkérése

A Cseh Nemzeti Könyvtár, a DPE (DigitalPreservationEurope) projektteamje arra kéri az ipari és műszaki könyvtárakat, hogy vegyenek részt a digitális objektumok hosszú távú megőrzésének áttekintése céljából összeállított kérdőív kitöltésében. A nemzeti könyvtárak és levéltárak hasonló célú vizsgálatát már elvégezték. Most az ipari oldalt kívánják megkérdezni, azokat, akik törődnek a digitális objektumok hosszú távú megőrzésével: hardver- és szoftverfejlesztők, fejlesztő cégek, rendszerszervezők, médiumok stb. Várják az online kérdőív kitöltését, amelyet a <http://www.digitalpreservationeurope.eu/preservation-issues-survey/> címen találnak.

További információk: <http://www.digitalpreservationeurope.eu/>

A kérdőív eredményeiről – amelyek minden bizonnyal hasznos információkat nyújtanak az érdeklődőknek – beszámolnak majd.

A kérdőív kitöltésének és visszaküldésének határideje 2007. október 20.

További tájékoztatást ad:

Jan Hutar

National Library of the Czech Republic

Klementinum 190

110 00 Prague 1

Czech Republic

e-mail: jan.hutar@nkp.cz

/DIGLIB levelezőlista 2007. szeptember 24. DPE (DigitalPreservationEurope) survey questionnaire - Industry community/

Science of Synthesis

Science of Synthesis 3.2

Help Website Abbreviations Houben-Weyl Logout

Table of Contents

- Science of Synthesis
 - Organometallics
 - Vol. 1: Compounds with Transition Metals
 - Organometallic Complexes of Ni
 - Nickel Complexes of 1,3-Dienes
 - Nickel-Allyl Complexes
 - Synthesis
 - Oxidative Addition of Nickel
 - Addition of Allylmagnesium
 - Oxidative Addition of Nickel
 - Oxidative Cyclization of Nickel
 - Applications
 - Nickel-Alkyne Complexes
 - Nickel-Alkene Complexes

Query Hitlist Full Text

n-Allyl complexes are commonly invoked as intermediates in the reactions of η^2 -diene-nickel complexes. If a nickel(II) complex possesses both a conjugated diene ligand and another π -bound ligand, an oxidative cyclization may occur to form a π -allyl ligand within a nickel(II) metallacycle. Much of the [4+4]- and [4+2]-cycloaddition chemistry described for η^2 -diene complexes probably involves the intermediacy of nickel metallacycles that possess a π -allyl ligand. Oxidative cyclizations of this type are also useful in the stoichiometric preparation of nickel- π -allyl complexes. The spectator ligand properties play a significant role in determining the position of the equilibrium for oxidative cyclization-reductive cleavage processes (Scheme 15).^[40]

Scheme 15 Ligand Dependence in the Formation of π -Allyl Complexes by Oxidative Cyclization

References

[40] Bach, H. M.; Schmitt, G.; Weyert, R.; Engler, P. J. *Organomet. Chem.*, 1983, 247, 63.

Related Information in Houben-Weyl:

- Houben-Weyl, (1989), E 18-1 p.93.
- Houben-Weyl, (1984), 13/9a p.695.

Science of Synthesis Version 3.2
Copyright © 2004 by Georg Thieme Verlag KG, all rights reserved
DOI: 10.1055/1.1004001

Now compatible with Mac OS X

The Electronic Version
Organic and organometallic
synthetic methods
critically evaluated by experts

Contact:
eproducts@thieme.de

Thieme Chemistry